

Verhaal van de dag

Bij het Indisch monument in Den Haag herdenkt Nederland maandag 15 augustus de capitulatie van Japan en de slachtoffers van de Japanse onderdrukking in Zuid-Oost Azië. Ook Leiden kent een uitgedunde, maar hechte Indische Vereniging. Bestuursleden Loes Beskers, Frans Steffin en Bert Goslings vertellen hun geschiedenis en wat hen als groep bindt.

„We voelen heel sterk dat we tot deze groep behoren”, vertellen secretaris Frans Steffin, penningmeester Loes Beskers en voorzitter Bert Goslings van de

Laatste Leidse Indo’s

„We zijn de laatste 27 Indo’s”, begint Loes Beskers. De penningmeester van de Indische vereniging heeft een zachte stem, vriendelijk gezicht. Ze vervolgt: „Dat geeft een grote saamhorigheid binnen onze vereniging. We hebben het gevoel dat we moeten vechten voor het voortbestaan van de groep.” Ze zegt bewust: Indo’s. Want zo noemen zij zich, benadrukken medebestuursleden Frans Steffin en Bert Goslings. Niet: Indische Nederlanders, zoals anderen zeggen. Ze zijn voortgekomen uit Nederlanders die huwden met de plaatselijke bevolking in Indonesië, die destijds Nederlands-Indië heette. De drie kenden een uiteenlopende jeugd en levensloop voor zij elkaar in Leiden vonden. Pas in 1993 zou een nicht van voorzitter Goslings de vereniging beginnen. „Er bestond een behoefte om met gelijkgestemden bij elkaar te komen. Als je ouder wordt, ontstaat toch in-

eens die drang om terug te keren naar je roots. Wij weten allen dat we tot een groep behoren.” In Den Haag, de stad met de grootste Indische gemeenschap, zochten de Indo’s elkaar al eerder op.

Zo snel mogelijk wég

Na de 15de augustus 1945, waarop de Tweede Wereldoorlog voor het Koninkrijk der Nederlanden eindigde, riep Indonesië de onafhankelijkheid uit. „Toen brak voor ons een hele moeilijke tijd aan. 400 jaar aan haatgevoelens door de kolonisatie kwamen op ons neer”, vertelt Beskers. Goslings, bedachtzamer, begint ook te vertellen: „Wij waren deel van de eerste groep die na de oorlog weg moest, 350.000 man. We woonden op dat moment in mijn geboorteplaats Bandung en eindigden in Batavia in een kamp. Met een militair transportschip konden we naar Nederland. We moesten gewoon zo snel mogelijk wég.” Ook Beskers kwam overhaast naar Nederland. „Met het laatste vertrekkende hospitaalschip in 1958”, weet ze nog. „We hebben ons bezit

Ontmoeten en herinneringen delen met gelijkgestemden

achter moeten laten.”

Afgeranseld

Steffin bleef in Indonesië. Hij neemt een slok van zijn donkere bier. „Twee dagen na de capitulatie moesten we kiezen. Of we bleven Nederlander, dan moesten we direct vertrekken, of we werden Indonesiër. Mijn vader koos voor dat laatste.” „Wij en degenen die dezelfde keuze maakten, kregen een nog slechtere periode”, vertelt hij op bittere toon. Hij praat er niet graag over, dat is zichtbaar. „We werden gediscrimineerd. Als we in de bioscoop een kaartje wilden kopen, keek de juffrouw langs ons

heen, de volgende in de rij aan”, herinnert hij zich. „Mijn vader kwam moeilijk aan werk en ik moest met een groepje naar school lopen. Als ik alleen ging, werd ik onderweg afgeranseld.” Steffin concludeert: „Van de een op de andere dagen waren je vrienden in vijanden veranderd. Je wist niet wie je vóór of tegen je had”.

Spijtoptanten

Later zou het gezin Steffin een van de ‘spijtoptanten’ worden, die aanvankelijk kozen om Indonesiër te worden, maar die na enige tijd toch een Nederlands visum aanvroegen. In Nederland kwamen de reizigers uit het voormalig Nederlands-Indië terecht in zogenaamde ‘contractpensions’, door de overheid van wijkvereniging Aktief aan de Leidse Berlagestraat. Wilden de vereniging aanvankelijk Indonesische cultuur en onderwerpen bespreken, tegenwoordig gaan de samenkomsten meer in de richting van ‘gewone Nederlandse ouderenclubjes’. Maar dan mét het onmisbare Indische eten. „Jongelui hebben de binding met Indonesië

Indische Vereniging Leiden.

blijven strijden

door ook op aparte scholen gezeten”, vertelt Goslings. „En ja, we hadden een baboe, een vrouwelijke huishoudster die voor de kinderen zorgde. En een kokkie en een djon-gos voor de tuin. Dat is kolonialisme.” Steffin lacht een beetje: „We vonden het vreemd dat Nederlanders hier met hun handen werkten. Wij besteedden werk uit.” Beskers: „Toch wenden we snel, we waren immers pas twaalf en spraken gewoon Nederlands”.

Doorgeven

Vele jaren later vonden ze elkaar in Leiden, toen de jonge vereniging begon met 65 leden in 1993. Nu zijn dat er nog 27. Elke tweede donderdagmiddag van de maand komen ze samen in het gebouw van wijkvereniging Aktief aan de Leidse Berlagestraat. Wilden de vereniging aanvankelijk Indonesische cultuur en onderwerpen bespreken, tegenwoordig gaan de samenkomsten meer in de richting van ‘gewone Nederlandse ouderenclubjes’. Maar dan mét het onmisbare Indische eten. „Jongelui hebben de binding met Indonesië

’Als de huidige generatie sterft, bestaat ’de Indo’ niet meer’

niet meer. Ze hebben geen interesse.” Of de groep ook de Indische cultuur door wil geven? Dat niet zo zeer. „Het gaat echt om het delen met gelijkgestemden.” De drie hopen weer nieuwe mensen die een binding met het Indonesische hebben, te verwelkomen. „Er lopen in Leiden nog genoeg Indische mensen rond. Of echtparen waarvan de Indische helft is overleden.”

Geweest

„Onze ouders wilden er niet over praten”, verklaart Beskers. „Die tijd is heel pijnlijk voor hen geweest. Dat zit in de aard van de generatie en van de Indische

mens”, denkt ze. „Onze kinderen vragen er weinig over, het is geweest en daarmee klaar. We hadden misschien meer ons best moeten doen.” Ze legt uit: „In ons Indië waren alle overheidsfunctionarissen volbloed Nederlanders. Dus daar keken we tegenop. We hebben dat meegenomen naar hier. Achteraf vindt mijn dochter het jammer dat ze niet tweetalig is opgevoed. Ze mist een deel van de cultuur, vindt ze zelf.”

Erin opgegaan

Het is een verdrietig feit, mijmert Steffin. Hij kijkt me aan en wijst op zijn twee bestuursgenoten. „Als onze generatie sterft, bestaat ’de Indo’ niet meer. Onze kinderen voelen zich niet meer zo.” Zijn woorden blijven even in de lucht hangen. „Ergens is het ook mooi”, verbreekt Beskers de stilte. „We zijn opgenomen in de Nederlandse cultuur. Het is jammer dat het niet meer speelt onder de jongere generatie. Maar het is ook goed dat onze kinderen zich niet meer apart voelen. Ik ben blij dat ze erin zijn opgegaan.”

Trees Pfaff (l) en Irene Denis (r): belangrijk sinds het eerste uur. FOT O PR

Saamhorigheid en Indisch eten als hart van de vereniging

Er is één opvallend, fundamenteel verschil tussen de Indische vereniging Leiden en ‘ouderenclubjes’: het eten. De drie bestuursleden glimmen als ze vertellen over Irene Denis en Trees Pfaff. Twee dames die het hart van de vereniging vormen, want ze maken sinds het eerste begin Indische hapjes voor elke bijeenkomst. Naast de saamhorigheid zijn zij misschien wel de belangrijkste reden dat de leden blijven komen. Wat de kern van de bijeenkomsten is? Ontmoeten en praten. Verhalen delen. ‘Omong kossong’, noemen ze het zelf. Steffin zoekt even naar de juiste woorden. „Leeg praten. Zeg maar: ouwehoeren over niks”, vertaalt hij dan lachend. „De saamhorigheid, het gevoel dat we de 27 laatsten zijn, dat bindt ons.” De club houdt ook thema-middagen over een onderwerp dat de gemeenschap bezighoudt. Soms wordt een notaris uitgenodigd, dan weer een vogelaar. Maar het hoogtepunt van het jaar is de potluck, waarbij iedereen een Indonesisch gerecht maakt en meeneemt. „Ja, ook de mannen”, lachen Steffin en Goslings.

advertentie

Leidsch Dagblad

Tegoe**dbon**nen voor de krant

Haal de krant wanneer het u uitkomt

Bestel online!

Krant op ma t/m vrij 5x tegoe**dbon**

7,-

Krant op zaterdag 5x tegoe**dbon**

10,⁷⁵

Bestel de tegoe**dbon**nen in onze webshop. Tegen inlevering van deze bonnen kunt u de krant afhalen bij elk officieel verkooppunt in ons verspreidingsgebied. De kortingsbonnen zijn geldig t/m 31 december 2016.

*red. €0,64 verzendkosten per bestelling.

www.vandekrant.nl/voordeelbonnen